

**Міжнародний гуманітарний університет Факультет
медицини та громадського здоров'я Кафедра
внутрішніх хвороб**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АЛЕРГІЧНІ РЕАКЦІЇ В МЕДСЕСТРИНСТВІ
(ВК)
для студентів 4 курсу VII семестр**

Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>223 «Сестринська справа»</u>
Назва освітньої програми	<u>«Сестринська справа»</u>
Рівень вищої освіти	<u>Перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники	Контактний телефон, адреса	E-mail
------------	----------------------------	--------

Врублевська Світлана Володимирівна, к.мед.н., доцент кафедри внутрішніх хвороб МГУ	+38(099)109-92-86 Вул.Фонтанська дорога 23/1	mgu.klinic@ gmail.com
--	---	-----------------------

Вступ.

Програму навчальної дисципліни «Алергічні реакції в медсестринстві» розроблено з урахуванням сучасних тенденцій в умовах формування нових соціально-економічних відносин у суспільстві, на основі системного погляду на сучасні тенденції медицини.

Навчальний курс «Алергічні реакції в медсестринстві»:

- а) базується на знаннях, отриманих студентами при вивчені медичної біології, нормальній та патологічній фізіології, нормальній та патологічній анатомії, гістології, мікробіології, фармакології, епідеміології, терапії, педіатрії, інфекційних хвороб та інтегрується з цими дисциплінами;
- б) закладає основи формування студентами умінь та навичок, яківизначаються кінцевими цілями вивчення сучасних аспектів вакцинології як самостійної дисципліни та можуть бути використані студентами при вивчені терапії, педіатрії, інфекційних хвороб та інших клінічних дисциплін на V та VI курсі та у професійній діяльності.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання

Кількість кредитів – 4	Напрям підготовки _22 <u>«Охорона здоров'я»</u>	Нормативна
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: «Медсестринство» бакалавр	Рік підготовки: 2-й
		Семестр 3-й
		Лекції 14 год
		Практичні 28 год
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота
		76 год.

Термін навчання: 3 р. 10 міс.

Мета навчальної дисципліни.

Підготувати медичних сестер до самостійної роботи в умовах ФАПу, для роботи в лікувально-профілактичних закладах, засвоєння теоретичних та практичних знань сучасної імунопрофілактики інфекційних хвороб та вчасно надавати кваліфіковану першу медичну допомогу

Кінцеві цілі навчальної дисципліни

Інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності 223 “Медсестринство”, що передбачає застосування певних теоретичних знань, вмінь, практичних навичок та методів відповідного професійного спрямування; - **загальні:**

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК 11. Здатність працювати в команді

- спеціальні (фахові, предметні):

СК 01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці

СК 04. Застосування медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки

СК 07. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта

СК 14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах СК16 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Очікувані результати навчання

- Планувати медсестринські втручання в умовах закладів охорони здоров'я, вдома, неперебачуваних обставин та вміти складати план медсестринських втручань для вирішення дійсних та супутніх проблем пацієнтів різного віку; здійснювати взаємозалежні медсестринські функції.
- Застосовувати широкий спектр клінічних умінь й сучасних інноваційних діагностичних та лікувальних технологій з метою безпечного пацієнтоцентрованого догляду відповідно до клінічних протоколів та правових стандартів медсестринства.
- Своєчасно та належно вести медсестринську документацію відповідно до чинного законодавства, використовуючи необхідні комп'ютерні технології, здійснювати моніторинг та аналіз документації

АНОТАЦІЯ КУРСУ «Алергічні реакції в медсестринстві»

Пререквізити: для освоєння дисципліни необхідні знання, уміння та навички таких дисциплін як медична та біологічна фізика, мікробіологія, вірусологія та імунологія, фізіологія, патофізіологія, клінічної фармакології, внутрішні хвороби, хірургія.

Постреквізити: знання, умінні та навички з дисципліни «вакцинопрофілактика та її ускладнення» необхідні для вивчення внутрішніх хвороб, хірургії, неврології, дерматології, епідеміології, офтальмології, отоларингології, ендокринології, реаніматології.

Завдання дисципліни «Алергічні реакції в медсестринстві» є формування вмінь .

1. Формування здатності до оцінки соціально-економічних і медикобіологічних основ профілактики інфекційних захворювань.
2. Формування навичок визначати поняття «імунітет» і «імунопатологічні стани».
3. Формування здатності до оцінювання постприщепного імунітету.
4. Формування здатності до оцінювання умов зберігання вакцин та анатоксинів. «Холодовий ланцюг»
5. Формування здатності до організації проведення імуноімунопрофілактики в Україні, знань Статті Конституції України і чинних Законів України, Наказів МОЗ України, що регулюють проведення імуноімунопрофілактики.
6. Формування здатності до складання календаря профілактичних щеплень в Україні.
7. Формування навичок визначати протипоказання до проведення щеплень
8. Формування здатності до оцінювання поствакцинальних реакцій та ускладнень.
9. Формування здатності до оцінювання епідеміологічної та імунологічної ефективності імуноімунопрофілактики.

10. Формування здатності до оцінювання особливостей проведення щеплення на ендемічних та ензоотичних територіях.

Очікувані результати.

В результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні вміти:

- проводити оцінку соціально-економічних і медико-біологічних основ профілактики інфекційних захворювань
- визначати поняття «імунітет» і «імунопатологічні стани»
- оцінювати постприщепний імунітет
- оцінювати умови зберігання вакцин та анатоксинів
- організовувати проведення імунопрофілактики в Україні
- визначати протипоказання до проведення щеплень
- прогнозувати поствакцинальні реакції та ускладнення
- оцінювати епідеміологічну та імунологічну ефективність імунопрофілактики
- визначати особливості проведення щеплення на ендемічних та ензоотичних територіях
- визначати особливості вакцинації різних груп населення (за епідемічними показаннями, вагітних, при лактації, дорослих із супутніми хворобами, з імунодефіцитними станами - проводити вакцинацію в умовах пандемії COVID-19
- сумісне введення вакцинних препаратів.

3. Навчальний план з дисципліни «Вакцинопрофілактика та її ускладнення».

3.1. Теми лекційних занять.

№ з/п	Лекції	Кількість годин
1	Загальні відомості про імунітет. Типи алергічних реакцій. Медсестринський процес при алергічних реакціях.	2
2	Анафілактический шок	2
3	Медикаментозна алергія	2
4	Бронхіальні астма	2
5	Полінози	2
6	Харчова алергія	2
7	Алергічний дерматит. Атопчний дерматит.	2
Загальна кількість годин:		14

3.2. Теми практичних занять

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
	«Вакцинопрофілактика та її ускладнення»	
1	Структура і принципи функціонування імунної системи людини у різні вікові періоди та оцінка стану імунної системи. Гуморальний та клітинний імунітет. Система комплементу.	2
2	Імунна система та алергія. Види алергічних реакцій.	2
3	Набряк квінке.	2
4.	Анафілактический шок	2
5	Медикаментозна алергія	2
6	Бронхіальні астма	2

7	Полінози	2
8	Харчова алергія	2
9	Алергічний дерматит.	2
10	Атопчний дерматит.	2
11	Алергічні реакції при вакцинації.	2
12	Алергічні реакції верхніх дихальних шляхів	2
13	Класифікація алергенів та засоби елімінації. ACIT.	2
14	Диференційний залік	2
Загальна кількість годин:		28

□

3.3. Теми самостійної позааудиторної роботи студентів

№ з/п	Назва теми
1	Кількісна і функціональна оцінка клітинних та гуморальних факторів природженого та набутого імунітету.
2	Головний комплекс гістосумісності: будова, властивості, функція. Типи регуляції імунної відповіді.
3	Фактори природженого та набутого імунітету, задіяні у відповідь на бактерійну, вірусну, паразитарну інфекції
4	Імунологічний механізм формування «позитивної» імунної пам'яті після профілактичної вакцинації.
5	Формування імунної толерантності при застосуванні вакцинальної терапії в алергології та лікуванні автоімунних хвороб.

6	Механізм активації специфічної імунної відпові за умов застосування протипухлинних вакцин Роль середнього медичного персоналу у догляді за пацієнтами
7	Визначення профілактичної тактики щодо основних груп ризику інфікування COVID-19. Види вакцин, які застосовуються в Україні та у світі.
8	Основні технології виробництва вакцин, умови їх збереження і транспортування.
9	Використання терапевтичних вакцин в імунотерапії злойкісних новоутворів, лікуванні автоімунних хвороб, у плануванні сім'ї.
10	Основні алгоритми організації проведення вакцинації імуно компетентних осіб, імуно компрометованих пацієнтів. Ведення медичної документації, що стосується імунопрофілактики
11	Особливості вакцинації пацієнтів з вірусом імунодефіциту людини, туберкульозом та ін. Роль середнього медичного персоналу у догляді за пацієнтами з ВІЛ/СНІД у поєднанні з туберкульозом Клінічні ознаки наявності ВІЛ-інфекції у хворого на туберкульоз
12	Формування імунної толерантності при застосуванні вакцинальної терапії в алергології та лікуванні автоімунних хвороб.

4. Теми індивідуальних навчально-дослідних завдань (пошукові, дослідницькі та аналітичні роботи)

1. Історія розвитку вакцинації у світі та на території України. Основні наукові діячі у даній галузі
  2. Сучасні принципи забезпечення охорони праці в галузі вакцинації населення на території України
  3. Особливості проведення етапів сестринського обстеження пацієнтів при вакцинації у похилому та старечому
- від
4. Формування імунної толерантності при застосуванні вакцинальної терапії в алергології та лікуванні аутоімунних хвороб.
  5. Механізм активації специфічної імунної відпові за умов застосування протипухлинних вакцин
  6. Використання алергоспецифічної імунотерапії (АСІТ) в практичній медицині, перспективи гібридомних технологій для створення лікувальних алерговакцин.

7. Основні положення вакцинології як нової науки медикобіологічного напряму. Сучасні підходи до терапевтичного застосування вакцин.

Особливості перебігу, основні ускладнення Covid-19 у пацієнтів похилого та старечого віку. Патогномонічна симптоматика ураження органів дихання при даному захворюванні.

8. Узгодження напрямків розвитку української вакцинології із стратегією ВООЗ. Сучасні підходи до класифікації вакцин.
9. Контрольовані та неконтрольовані інфекції в Україні та світі. Регіональні особливості розподілу найпоширеніших штамів.
10. Вакцинація осіб у амбулаторіях, поліклініках. Абсолютні та відносні медичні протипокази до проведення профілактичних щеплень у осіб різного віку
11. Особливості перебігу, основні ускладнення Covid-19 у тривало лежачих пацієнтів похилого та старечого віку
12. Імунітет та старіння. Імунна відповідь у пацієнтів 65+.

Неадекватна реакція на «свої» антигени та чужорідні, зниження динаміки синтезу антитіл.

13. Щеплення дорослих осіб проти грипу, пневмококку, гепатиту В. Особливості імунної відповіді у вагітних на різних термінах вагітності. Вакцинація вагітних та її ризики.
14. Вакцинація новонароджених та грудних дітей у стаціонарах, амбулаторіях, поліклініках.
15. Контрольовані та неконтрольовані інфекції в Україні та світі. Регіональні особливості розподілу найпоширеніших штамів.
16. Узгодження напрямків розвитку української вакцинології із стратегією ВООЗ. Сучасні підходи до класифікації вакцин.

**ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ**

<p style="text-align: center;">Денна форма навчання</p> <p style="text-align: center;"><i>Поточний контроль</i></p>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль - залік			50

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

10. КРИТЕРІЙ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / залику)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою,

---

проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» Е - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «нездовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною школою	Шкала за ECTS	За національною школою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не
1-34 (2)	F		зараховано

Перелік рекомендованої літератури

- Основна література**
1. Інфекційні хвороби: підручник (ВНЗ IV р. а.) / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 2-е вид. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 688 с.
  2. Інфекційні хвороби. Курс лекцій: навчальний посібник / Е.В. Нікітін, К.Л. Сервецький, Т.В. Чабан [та ін.]. – Одеса: ОНМедУ, 2012. – 252 с.
  3. Практична інфектологія: навчальний посібник / Б.М.Дикий, З.М.Митник, О.Я. Пришляк [та ін.]. – ІваноФранківськ, 2010. – 250 с.
  4. Інфекційні хвороби: підручник / А.В. Чорновіл, Р.Ю. Грицко. – К.: Медицина, 2010. – 423 с.

Додаткова література

1. Атлас інфекційних хвороб / М. А. Андрейчин [та ін.]; за ред. М. А. Андрейчина. – 2-е вид., випр. і допов. – Тернопіль : Підруч. і посіб., 2017. – 287 с. 2. «Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19». Практична медицина, Krakів, Польща. 2018 –1632 с.
3. Інфекційні хвороби: Нормативне виробничо-практичне видання. Ч II . – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ «Медінформ», 2011. – 420 с.
4. ICD-10 Version: 2010 [Електронний ресурс]. – URL:
<http://apps.who.int/Classification/apps/icd/icd10online>.
5. International travel and health [Електронний ресурс] / WHO, 2010. – URL : <http://www.who.int/ith/en/>.
6. Rickettsial Infection <http://emedicine.medscape.com/article/231374-overview>.
7. Gompf S.G. Arenaviruses [Електронний ресурс] /S.G. Gompf, K.M. Smith, U. Choc. – URL : <http://emedicine.medscapc.com/article/212356-overview>.
8. Thyphus [Електронний ресурс] / J.F. Okulicz, M.S. Rasnake, E.A. Hansen, B.A. Cunha. – URL:
<http://emedicine.medscape.com/article/231374overview>